

(reportáž z koncertu kapely Collegium musicum v Lucerna music baru) V roce 1970 jsem si koupil malou vinylovou desku, které se říkalo formát EP. Na desce byly dvě skladby bratislavské kapely

C

ollegium musicum

s názvem

Hommage á J. S. Bach

a

Ulica plná plášťov do dažďa

. Zejména pocta J. S. Bachovi zaujala na první poslech a název druhé skladby byl inspirován sbírkou japonského básníka Tsuboi Shigeji z roku 1957, představitele moderní poezie Japonska, jiné než tradiční haiku. Autory obou skladeb byli zakládající členové kapely: hráč na elektrické varhany Hammond Marian Varga, basový kytarista Fedor Frešo a bubeník Dušan Hájek. Ti všichni byli na desce vyfoceni ve staré aerovce a k nim se na desce a na fotce přidal ještě Pavel Váně, dnes legenda brněnského bigbítu. Slavná éra jedné z nejlepších kapel tehdejšího Českosl

ovenska, a troufnu si říci nejen Československa, v roce 1970 odstartovala. Po vzoru tria Emerson, Lake & Palmer hrála kapela krom vlastních skladeb i upravené skladby z oblasti vážné hudby, zejména skladby Bély Bartóka, Rachmaninova či Haydna. Stylu kapely se říkalo a říká art rock, ale není to styl hraný na odív snobům, je to hudba hraná z duší a srdcí autorů a interpretů. Charismatický Marian Varga s ostře řezanou hubenou tváří, s nedokončeným studiem skladby na konzervatoři či baskytarista Fedor Frešo stáli u zrodu toho nejlepšího, co bylo kdy ve slovenském, ale i v československém bigbítu napsáno a hráno. Frešo spolu s Dežo Ursínym dobyli v roce 1967 s kapelou Beatmen 1. československý beatový festival v Lucerně. Marian Varga je autorem většiny skladeb na jedné z nejlepších desek historie bigbítu s názvem *Zvoňte, zvonky*

jako člen legendární kapely Prúdy

• Kapelou Collegium musicum procházela řada kvalitních hráčů, kapela zastavovala a obnovovala činnost a Marian Varga budoval i své sólové projekty. Praha vždy Collegium musicum vítala plným hledištěm. V roce 2009 vznikl projekt obnovit koncerty kapely téměř v původní sestavě. K Fedoru Frešovovi a Marianu Vargovi přibyl ještě jeden z nejlepších evropských kytaristů František Griglák, který v Collegiu hrál v letech 1971 až 1972. Bubeník Dušan Hájek byl sice občas na pódiu k vidění, zejména v roce 1997 při oslavě padesátin Vargy a Freša, ale do původní sestavy se nevrátil. Za bicí proto usedl mladý, ale velmi zkušený a hudebně vzdělaný Martin Valihora, člen mnoha vynikajících slovenských kapel.

Tato sestava nahrála v listopadu 2009 v bratislavském divadle Aréna album s názvem **Speak**,

Memory

(znalci poznají název autobiografie Vladimíra Nabokova) s tím, že součástí alba je i DVD z koncertu.

Praha přivítala Collegium 15. května 2010 natřískanou Lucernou. Když jsem se dozvěděl, že 15. února letošního roku je v Lucerna music baru další koncert této legendy, nešlo jinak, než se tlačit blízko pódia, čekat a těšit se. Jako předskokan zahrála kapela **Poetic Filharmony**, kterou jsem slyšel poprvé. Kolem stojící máničky mé generace kapelu rovněž neznaly, ale po chvíli se vzduchem neslo, že to je teda docela maso. Zvuk kapely táhne vynikající kytara Romana Hampachera (také Dobrohošť či Irish Dew), výrazný je i minimoog voyager Martina Cikánka. Na basovou kytaru hraje Roman Džáčár a na bicí Jan Červenka. Znovu jsem si uvědomil, kolik máme u nás vynikajících mladých muzikantů. Žel, jejich chleba není z nejlhčích, ale o to ten večer nešlo. V předšálí se prodávala nová deska kapely, kde je jako zvláštní host zpěvačka **Jana Koubková**

. Paní Koubková si v závěru koncertu předskokana zašla na pódium a svým typickým a nádherným způsobem prokázala, co všechno dokáže hlas jazzové legendy.

Potom již křik, potlesk a pískot přivítal čtveřici, na kterou zakouřený sál čekal. Krom několika VIP na balkóně všichni stáli a ti kteří přišli dřív, dělilo jen pár metrů od muzikantů. U takové muziky se však jen tak sedět a mlčet nedá, to snad dokáží jen pověstní „švédí“, jak říkají na Moravě Pražákům. Na úvod Martin Valihora těžkými údery oznámil, že se na nás valí *Mikrokosmos* Bély

Bartóka. Mluveného slova se jako vždy ujal Fedor Frešo, nenápadný klid'as s věčným úsměvem směrem k bicím a ke kytarě. I tak se dá „šéfovat“ a výsledkem je pohoda v kapele. Přes záda vlasatého Fera Grigláka jsem viděl typicky soustředěný obrýlený pohled Mariana Vargy za Hammondkami. Varga odmítl v rámci tohoto projektu hrát na jiné klávesy a po dlouhém shánění Hammondky koupil a zásluhou kapely, včetně spolupracujících synů Fedora Freša, došlo k jejich zprovoznění. Vargovy prsty jsem ale neviděl, ty mohl pozorovat Ondřej Fencel, stojící na protější straně pódia. Spojení dnes již téměř zapomenutého zvuku Hammondek, chvílemi něžně cinkajících, chvílemi úderně bušících s citlivým chronometrem Martina Valihory, nebeskými sóly Fera Grigláka a neúnavnou a nepostradatelnou hrou Fedora Freša - to je zvuk kapely poznatelný mezi tisíci jinými. To jsou hudební nebesa spojující lidi jedné krve a jednoho srdce bez ohledu na rok narození, státní příslušnost a rasu. To je legendární zvuk kapely Collegium musicum prezentovaný ten večer již jmenovanou skladbou inspirovanou japonskou básní, Haydnovým

Concerto in „D“,

Rachmaninovou

Burleskou

či autorskou skladbou

Suita po 1000 a jednej noci

. V krátkých spojovacích textech Fedor Frešo vzpomněl, jak prostory koncertu znal ještě jako bar, či sdělil, že „sa Marian usmieva“, což není v případě Mariana Vargy příliš často. Devadesát minut koncertu, zakončeného čím jiným než autorskou

Hommage á J. S. Bach

(vzpomínáte pamětníci, že byla i TV znělkou) a dvěma přídávky, uplynulo jako nic. Nezbyvá než poděkovat a popřát si další setkání s muzikou a lidmi, u nichž neváhám vyslovit slovo genialita. Takových večerů, jako byl tento koncert, v životě mnoho není.